

52. τὸ, οὐδὲ θέλοι καλεῖθαι αὐτὸν) Hoc (videlicet i. e. propter hoc annuebant illi,) quidnam (quonam modo) vellet appellari eum. Conf. c. 22, 23. 24. 37. Act. 22, 28. Vid. ad Marc. 9, 23.

54. Ἐτ̄ st̄atim) Et pro-Nam.

66. Ἔθεντο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν) Hebraism. שְׁתַּו אֶל־לְבָם

66. ἀγε) Ergo. Act. 12, 18. Rom. 10, 17.

69. *Cornu salutis erectum in domo Davidis* i. e. salutifera Iucerna vel lux suspensa est in familiâ Davidis, ut omnibus luceat in hunc mundum venientibus. Conf. LXX. in Ps. 131, 17, ubi vocem עַצְמִיךְ per ἔξαντελῶ, exoriri faciam, vertunt, translatione deductâ ab exortu syderum, quæ nimis dura esset, si de cornu animalis protruso intelligerem. Adhacç צְמַח Syrico Idiomate notat splendorem, lucem, qui Idiotismus s̄ep̄ in Hebræo retinetur, adeoque hic retinendum f̄vadet versio LXX. itemque Lucæ περὶ Φρεστού, dum *cornu erectum dicit in domo Davidis* i. e. lucernam suspensam, ut tenebris ingrētibus omnibus domesticis lucem ministret, ut Christus testatur apud Matthæum, lucem non sub modio occultari, sed elatiōri loco ponī, ut omnibus luceat. Jam si de cornu animalis hoc intelligam, quæ emphasis futura esset vel ratio similitudinis, quis enim cornu animalis in domo alicujus erectum pro salutari signo habeat? Videatur igitur priore explicatio concinnior esse, & contextui ut & locis parallelis conformior. נְרֵי vi Idiotismi Hebræi, denotat non tantum splendorem quemcunque insignem, ut de splendore faciei Mosis dicitur, quod instar cornu Iævigati splenduerit, (qui error pictores induxit, ut cornua affingerent Moysi, decepti pravo intellectu Vulgaræ Versionis,) sed etiam in specie lucernam ex cornu subtilissimo, undē apud Plautum eadem metonymia usurpatur in isto: Vulcanum in cornu i. e. candelam in lucernā gerit. Conf. Matth. 5, 45.

77. *Et agnitionem salutis*) quæ salus est sive consistit formaliter seu causaliter in remissione peccatorum.

CAP. II.

Vers. 15.

Δὴ) quæsō. Respondet Hebr. נָא

15. πρᾶμα) pro facto, ut דבר

15. ὁ ὁ κύριος ἐγγένετος ήμην) ὁ relativum neutrum semper cum Accentu gravi pingitur, ad differentiam ὁ Articuli mascul. gen. nisi